

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 48/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditiša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 141/2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní o upustenie od výkonu trestu povinnej práce vedenom pod sp. zn. 0 T 141/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľka bola pri podaní ústavnej sťažnosti zastúpená advokátskou kanceláriou JUDr. Pavol Kollár, s. r. o., Lehotského 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Kollár na základe plnomocenstva z 11. augusta 2020.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd trestným rozkazom sp. zn. 0 T 141/2013 z 13. septembra 2013 (ďalej len „trestný rozkaz“) uznal sťažovateľku za vinnú z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) a ods. 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a bol jej uložený trest povinnej práce vo výmere 40 hodín. Probačný a mediačný úradník navrhol podaním sp. zn. 2 Pr 32/2014 z 8. októbra 2014 upustiť od výkonu trestu povinnej práce z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu sťažovateľky. Okresný súd uznesením sp. zn. 0 T 141/2013 z 27. decembra 2019 rozhodol, že upúšťa od výkonu trestu povinnej práce.

3. Sťažovateľka 20. mája 2017 podala na okresnom súde písomné podanie, v ktorom sa sťažuje na prietahy a postup okresného súdu v napadnutom konaní. Predseda okresného súdu listom sp. zn. 1 SprV/576/2019 z 11. decembra 2019 v reakcii na ďalšiu sťažnosť sťažovateľke oznámil, že jej prvé podanie postúpil do napadnutého konania. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) preskúmal dôvody podanej sťažnosti a uznesením sp. zn. 2 Ntro 1/2020 z 1. júna 2020 (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“) rozhodol o jej zamietnutí. V odôvodnení tohto rozhodnutia krajský súd uviedol, že „v predmetnej trestnej veci bolo právoplatnej rozhodnuté o upustení od výkonu trestu povinnej práce u odsúdenej ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ uznesením Okresného súdu Bratislava z 27.12.2019 sp. zn. OT/141/2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30.01.2020“.

4. Rozhodnutie krajského súdu bolo sťažovateľke doručené 24. júna 2020, ústavnou sťažnosťou sa preto v zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehote domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľka je toho názoru, že okresný súd v napadnutom konaní nepostupoval plynule, rozhodovanie o upustení od výkonu trestu povinnej práce trvalo viac ako 6 rokov, počas ktorých bola sťažovateľka v právnej neistote týkajúcej sa jej povinnosti vykonať uložený trest. Žiada, aby ústavný súd s prihliadnutím na jej vek – 72 rokov, jej priznal aj primerané finančné zadost'učinenie, ktoré vyčíslila na sumu 15 000 eur.

5. Na základe uvedeného sa sťažovateľka v petite podanej ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nečinnosťou okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 141/2013. Zároveň žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie vo výške 15 000 eur a nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %.

6. Podaním doručeným ústavnému súdu 30. septembra 2020 písaným rukou a označeným ako „*Žiadosť o zmenu ústavného advokáta*“ sťažovateľka oznámila ústavnému súdu, že ňou zvolený právny zástupca už nepožíva jej dôveru a ústavný súd požiadala o určenie právneho zástupcu na konanie o podanej ústavnej sťažnosti. K žiadosti pripojila rozhodnutie Sociálnej poisťovne o zvýšení jej sociálneho dôchodku.

II.

Relevantné ustanovenia právnych prepisov

7. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

14. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu vo vykonávacom konaní pri rozhodovaní o upustení od výkonu trestu povinnej práce.

15. Z rozhodnutia krajského súdu, ktorým bola sťažnosť pre nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu zamietnutá, ústavný súd ustálil, že probačný a mediačný úradník navrhol upustiť od výkonu trestu povinnej práce podaním z 8. októbra

2014. Napadnuté konanie bolo ukončené vydaním rozhodnutia okresného súdu, ktorým rozhodol o upustení od výkonu trestu povinnej práce. Uvedené rozhodnutie bolo vydané 27. decembra 2019 a nadobudlo právoplatnosť 30. januára 2020. Okrem toho z rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že okresný súd opakovane vo veci nariad'oval verejné zasadnutie, ktoré sa napokon z dôvodov na strane s'ťažovateľky neuskutočnilo.

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej s'ťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej ústavnej s'ťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. I. ÚS 6/03).

17. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú s'ťažnosť ide vtedy, ak ústavný súd pri jej predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Dôvodom na odmietnutie ústavnej s'ťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak teda ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť ústavnej s'ťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06). Za dôvody zjavnej neopodstatnenosti ústavnej s'ťažnosti treba v zmysle judikatúry (napr. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 211/08, II. ÚS 640/2016) považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého súdu a ich

ústavnoprávny rozmer a únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práv, ktorých porušenie sa namieta, vrátane posúdenia, či tieto pochybenia, resp. nedostatky reálne spôsobili alebo mohli spôsobiť sťažovateľovi ujmu na jeho ústavou zaručených právach.

18. Z dôvodu, že napadnuté konanie bolo v čase podania ústavnej sťažnosti právoplatne ukončené, ústavný súd, prihliadajúc na svoju konštantnú judikatúru, týkajúcu sa účelu ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, podanú ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

19. Podanie doručené ústavnému súdu 30. septembra 2020 označené ako „*Žiadosť o zmenu ústavného advokáta*“ ústavný súd vyhodnotil ako žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Na ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom je potrebné splniť kumulatívne tri podmienky, resp. predpoklady: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Záver ústavného súdu formulovaný v bode 18 tohto rozhodnutia svedčí o nesplnení podmienky, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, I. ÚS 210/2019), čo viedlo k nevyhoveniu žiadosti sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom v súlade s výrokom 2 tohto uznesenia.

20. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jej návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. januára 2021

Libor DUĽA
predseda senátu